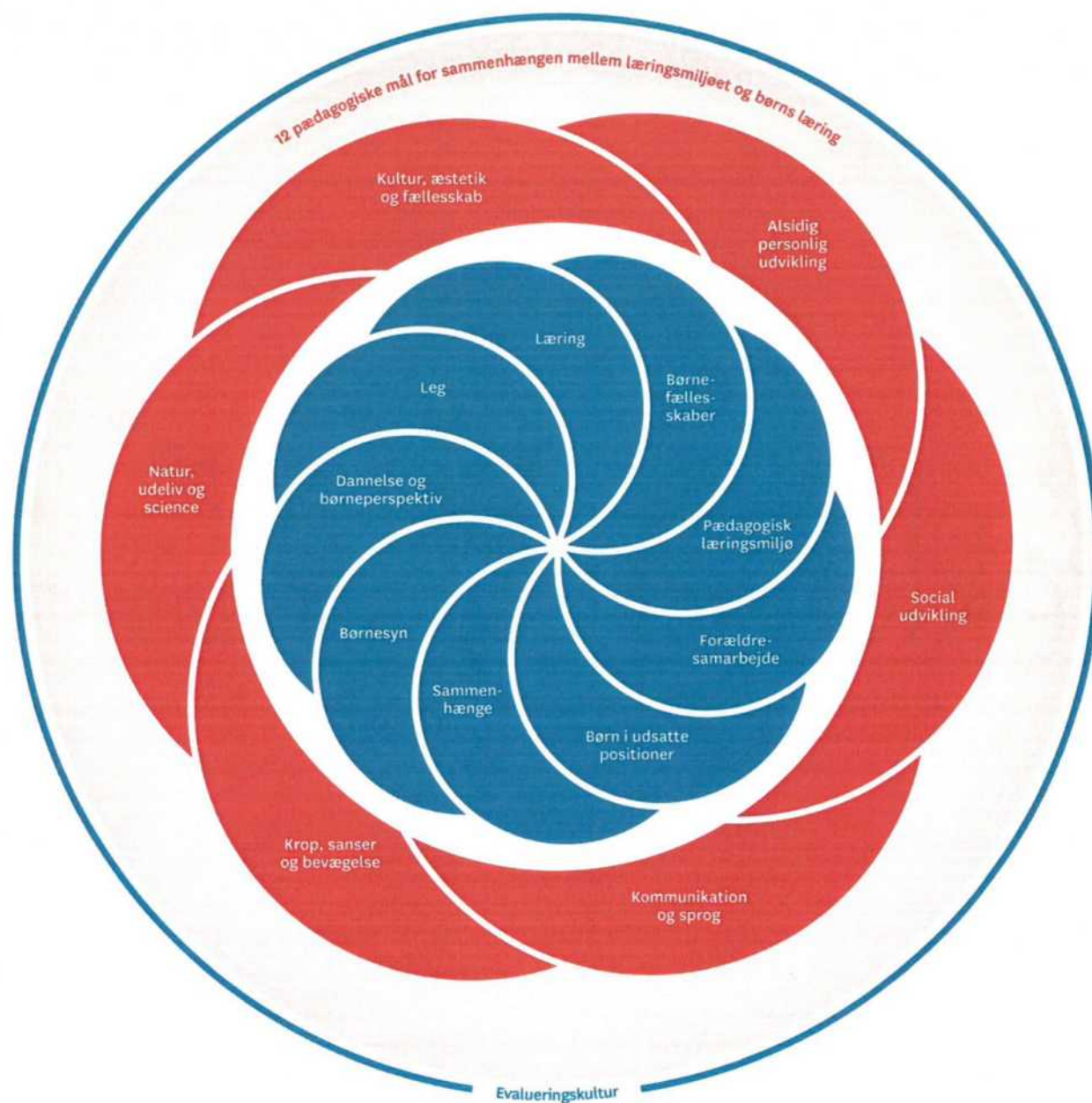

Pædagogisk læreplan for Dagtilbud Trekløveret 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

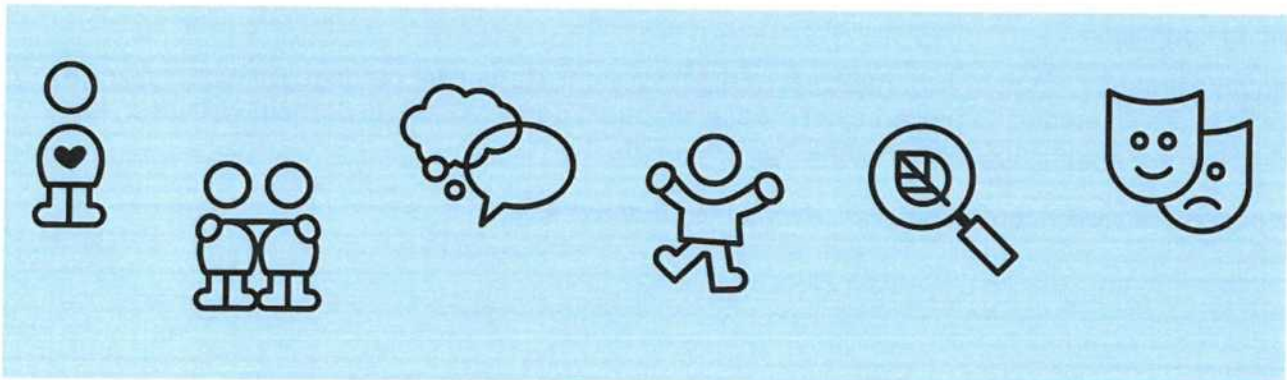
Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

- Dagtilbud Trekløveret består af 2 børnehuse – Myretuen i Valsgård og Wiegaardens Natur- og Sangbørnehave i Hobro nord/øst. Der arbejdes med børnetal/grundnormering på henholdsvis 85 og 47. I Myretuen optages der op til 100 børn. Der er en fysisk afstand mellem de 2 huse på ca. 3 km. Børnehuse er for børn i alderen 2,11 år -6 år. Her er ingen tilbud om vuggestue pladser.
- De fysiske indretnings muligheder er meget forskellige, da præmissen er, at Myretuen er bygget til børnehave, hvorimod Wiegaarden er indrettet i en rigtig gammel bygning, som senest har været anvendt til fysioterapi. Netop den fysiske indretning giver særligt store udfordringer i Wiegaarden, bl.a. er der ingen rum til afholdelse af samtaler med forældre eller eksterne parter. Herudover bliver nogle af de lokaler, hvor børn kan lege/fordybe sig desværre også til gennemgangs rum, hvilket giver en del unødigt forstyrrelse!
- P.t. er sammensætning af børnegrupperne i Wiegaarden meget skæv fordelt på køn. Der er ca. 70% drenge. I Myretuen er sammensætning langt mere homogen.
- De 2 børnehuse har meget forskellig geografisk placering. Myretuen ligger i et lokalt bysamfund, hvor nærmeste nabo er skole, idrætsområde samt mindre rekreative områder. Til børnehaven er der en rigtig stor og brugbar legeplads, som er i brug hverdag. I Wiegaarden er den fysiske placering midt i store naturområder med adgang til bl.a. fjord og bakker.
- Den pædagogiske profil i Myretuen er meget båret på nærvær, omsorg og selvhjulpethed til det enkelte barn, og det at arbejde i og med nærmiljøet. Opdeling på stueniveau med fast tilknyttede voksne vægter også væsentligt.
- I Wiegården er det at bruge den nærliggende natur en central og væsentlig profil for det pædagogiske arbejde. Herudover er sang og bevægelse også et stort tema i daglig praksis – der ligger faktisk en certificering som sangbørnehave fra 2019 på Wiegården.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

I Dagtilbud Trekløver kommer dette til udtryk på denne måde:

Generel pædagogisk praksis:

Legen, fantasien og virkelyst er udgangspunkt i hverdagen, og værdierne tryghed, nærvær, omsorg, forudsigelighed er begreber der er styrende herfor. Vi tager udgangspunkt i barnet/børnegruppens interesse.

Interaktionen mellem barn og voksen bærer præg af fælles opmærksomhed. Vi observerer børnene. Hvor leger de? Kan vi udnytte et rum bedre?

Børnesyn

Vi stiller os selv og barnet spørgsmål, hvordan er det at være Peter her, hvem leger han med, hvem venter på ham, hvordan taler personalet til ham? Barnet skal hver dag have en god dag. Det er personalets ansvar at give barnet muligheder og guidning til at være i trivsel.

Børn er kompetente og selvstændige med en demokratisk stemme. Børn har medbestemmelse og medansvar for dagligdagen og aktiviteter, og den voksne har ansvaret for at rammesætte.

Børn er aktive medskabere af egen læring og udvikling.

Børn er ligeværdige og har ret til at blive set og hørt og har indflydelse på eget liv.

Dannelse:

Vi er gennem hele dagen med til at påvirke dannelsen hos det enkelte barn. Dannelsen sker i relationen mellem barn/ barn og barn/voksen. Vi er bevidste om, at det miljø barnet er i, er med til udvikle og danne det enkelte barn. Vi er bevidste om vores rolle i relationen. Vi er rollemodeller for; samarbejde,

holde af hinanden, følelse af at være værdifulde, samt oplever at have det sjovt sammen.

Eksempel 1 fra morgenmadsbordet:

Vi lærer børnene, at når de skal bede om noget, f.eks. mælk, skal de spørge det barn, der kan nå mælken, i stedet for at blive ved med at sige "be om mælken", uden der er nogen børn, der reagerer. Herved opnår vi, at det enkelte barn oplever, at være en vigtig del af fællesskabet og ikke en tilfældig og barnet oplever værdi i fællesskabet.

Eks 2:

Vi har en gruppe børn, der snakker "numse, tis, prut.....rigtigt meget, vi sætter regler op, nu stopper vi lige den snak og taler om noget andet til vi kommer udenfor.

Eks. 3.

To drenge, der ofte leger sammen i fritiden siger: "vi er blevet tatoveret på tissemanden vil I se?", jaaaa, sagde vi selvfølgelig, drengene trak bukserne ned og vi beundrede værket. Vi grinede, og måtte bare tale om, at det var godt, det ikke var en rigtig tatovering for det er med nåle.

Med eksemplerne er vi med til at børnene ikke føler sig forkerte med de frække ord, og at tissemand er en naturlig del af kroppen.

Børneperspektiv:

Vi er nysgerrige og stiller spørgsmål og lytter til barnets initiativ. Vi har barnets udvikling, trivsel, dannelse og læring for øje, når vi medtager barnets perspektiv. Herved viser vi respekt og nysgerrighed over for barnets egen måde at forstå og erfare på. Børn har indflydelse på dagligdagen. Når vi følger barnets interesse, tager vi barnets perspektiv og initiativ alvorligt.

Vi reflekterer over de læringsmiljøer vi har i dagtilbuddet, og tænker barnets perspektiv ind. Vi ændrer på fysiske læringsmiljøer på baggrund af et børneperspektiv.

Eks.1. Hvordan er det at komme ind i vores børnehave? Hvad ser barnet i børnehøjde?

Eks. 2. Der er uro i garderoben når alle børn skal have tøj på og ud på legepladsen. Hvordan er det at være barn i garderoben? Hvilken hjælp har barnet brug for, og hvordan kan vi ændre på læringsmiljøet i garderoben så det bliver lærende, udviklende og trygt for det enkelte barn.

Når vi viser et nyt barn og familie rundt, inddrager vi børnene i at vise rundt. Herved kan børnene komme med deres perspektiv; hvad synes de er sjovt, og hvad de gerne vil fortælle om børnehaven.

Legen

Legen er den vigtigste aktivitet i børnehaven. En god dag er, når barnet har leget godt - og det må ikke være afgørende, at barnet har et "produkt" med hjem eller været på tur.

Vi kan igangsætter eller lægge op til, at barnet går i gang med legen ved at tilvejebringe legetøj og legemuligheder.

Vi ved, at børn lærer så meget gennem leg. Det er ikke kun de fastlagte aktiviteter, der lærer børnene noget, men også i legen, hvor de skal forhandle, kommunikere, bruge fantasien, de sociale kompetencer, deres selvværd og identitet.

I lege med andre børn støtter vi legen og griber ind, hvor vi vurderer, hvis et barn er ved at komme til skade eller kan skade en anden. Når den voksne er med i legen, er man hele tiden bevidst om sin rolle – er man foran, ved siden af eller bag ved børnene. Vi kan bruge legen som et arbejdsredskab, f.eks. til at ændre et barns status i gruppen, ved selv at indgå i legen som støtte for børn, der har brug for det, eller vi sætte fælleslege i gang for at styrke det sociale fællesskab.

Læring

Vi arbejder med børnenes læring blandt andet gennem selvhjulpenhed. Her er det rutinerne og genkendelighed, forudsigelighed og NOZU vi arbejder ud fra. Af rutiner kan nævnes tage tøj af og på, toiletbesøg, spisesituationen m.m. Læringen sker i både de planlagte og spontane aktiviteter, i gruppen eller på individplan. Vi opfordre barnet til selv at finde på løsninger, eller at være med til at løse problemet. Hvis der opstår et problem, kan vi spørger barnet: "Hvad tænker du, at vi kan gøre?"

Børnefællesskaber

Det pædagogiske personale sætter rammen for børnefællesskaber, hvor leg, læring og dannelse sker. Nogle gange opstår børnefællesskaber på børnenes eget initiativ f.eks. på legepladsen. Det pædagogiske personale beslutter også nogle gange, hvilke børnefællesskaber, der skal opstå f.eks. i forsøg med faste gågrupper hver uge.

Vi reagere, hvis vi ser at et barn ikke er med i leg.

Vi har også børnene opdelt i blandet alder. Vi ser at de ældste drager omsorg for de yngste, og de yngste lærer af de ældste.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Dagtilbud Trekløverets Kerneopgave:

Der tilbydes pædagogiske miljøer, som fremmer trivsel, leg, udvikling, læring, dannelse og giver inspiration til, at deltage i de opståede fællesskaber.

Læringsmiljøet tager udgangspunkt i børneperspektivet i bl.a. hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter og voksenaktiviteter gennem hele dagen. Eks. en sangleg kan opstå spontan blandt børnene og det pædagogiske personale kan være rammesættende og indgå i de tre læringsrum alt efter aktiviteten: den voksne går foran, ved siden af, bag ved.

Vi vægter professionelle læringsfællesskaber; dette er en ideel ramme for udvikling og optimering af læringsmiljøet i praksis, og dermed skabe mulighed for øget læring og udvikling hos alle børn. F.eks. holder vi stuemøder, hvor vi drøfter pædagogisk praksis - ved f.eks. morgenmad, tøj på i garderoben.

Personalegruppen øver sig og ændrer på læringsmiljøet med bl.a. struktur og rutiner efter faglige overvejelser og viden. Vi prøver os frem og reflekterer sammen, hvad virker/hvad virker ikke, og hvad får barnet ud af det.

Som en bevidst del af det pædagogiske arbejde, arbejder vi generelt med rutinepædagogik. Det giver tryghed og genkendelighed for barnet, forældre og personale. Vi bruger rutinepædagogikken i situationer som garderoben, spisesituationen, på tur – hele dagen er gennemsyret af rutiner.

Der arbejdes efter fælles værdier og mål, som bygger på fælles pædagogiske drøftelser.

På personalemøder og stuemøder er de pædagogiske drøftelser respektfulde, anerkendende og saglige, derved får de stor betydning for udvikling af selvbevidsthed og motivation til at skabe en eventuel forandring.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi arbejder på et tillidsbaseret forhold til forældrene, der appellerer til, at de henvender sig til personalet, hvis de i dagligdagen har spørgsmål, undre sig eller har brug for hjælp.

Vi anser forældresamarbejdet om børns trivsel og læring som et forpligtende samarbejde mellem forældre og børnehuset.

Inden opstart i børnehaven sendes der brev til forældrene med information og invitation til at komme på besøg. Efter ca. 4 måneder afholdes der en opstartssamtale, og i slutningen af børnehavetiden er der en afsluttende samtale.

Der er forskellige forældrearrangementer i børnehusene, f.eks. kaffedage, arbejdsdag og grillfest.

Om efteråret er der et forældremøde, hvor forældre på sit barns stue hører, om den pædagogiske praksis ud fra den styrkede pædagogiske læreplan, rutiner, hvilke tanker ligger bag praksis. Endvidere er der valg til den fælles forældrebestyrelse, og der nedsættes et aktivitetsudvalg.

I forældrebestyrelsen har vi drøftet samarbejde om børns læring og der kom følgende frem:

- I den nye Dagtilbudslov og herunder Den styrkede pædagogiske læreplan, er der lovgivningsmæssigt stillet større krav til forældre, børnehusene og forældresamarbejdet.
- Med forældresamarbejde om børns trivsel og læring, menes det, at det er et samarbejde mellem forælder og børnehuset. Forældre er forpligtiget til at holde sig orienteret og bakke op om det arbejde, der foregår i børnehuset. Barnets udvikling er altid forældrenes ansvar, og børnehuset bakker op og er understøttende.
- Forældre udtrykker at det er godt at få sparring med det pædagogiske personale. De vil gerne harve råd og vejledning.
- Som forældre kan man være bekymret for at komme med noget til personalet i hverdagen, da man ved at pædagogerne har travlt og tiden tages fra samvær med børnene. Det kan være positive

som negative emner. Personalet vil gerne nå i mål med, at forældre kommer med evt. spørgsmål. Vort mål er, at der altid skal være tid til en kort dialog om barnets dag i børnehavn.

- Kunne børnehuse lav opslag med: "Lige nu tager vi os af dit barn, men ring og aftal en tid for en dyberegående snak."
- Ønske om forældremøde i Wiegården, hvor der informeres om hverdagen og hvor man møder forældrene på stuen. I Myretuen er der forældremøde i efteråret.
- Forældre udtrykker at det er rart, når personalet i hverdagen kommer med en kort fortælling om barnets gøren i hverdagen.
- Børnehuse kan oplyse om P.P.R. (Pædagogisk, psykologisk rådgivning.) Her kan forældre selv rette henvendelse, hvis der noget der er svært derhjemme. Der er også tilbud fra Folkekirkens Familiestøtte.
- I Myretuen er der en klemme med skrift "Besked fra stuen". Klemmen kan genbruges. Den hænges på barnets kasse. Der foregår mange ting på stuen med mange børn og klemmen er med til at huske en besked. På denne måde gøres forældre også ansvarlig for at henvende sig i forhold til en vigtig besked.
- Vi har lagt op på FAMILY, om forældre har gode ideer til, at udvikle på forældresamarbejdet. Hvordan oplever man som forældre det nuværende samarbejde, og hvad ønsker man at udvikle på? Man skal rette henvendelse til bestyrelsesmedlemmerne med evt. kommentarer. Desværre kom der ikke noget respons.
- Forældre er også lovgivningsmæssigt blevet gjort mere aktive i forholdt til evt. taleundervisning end tidligere. Forældre får større ansvar i at træne med deres barn

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi er opmærksomme på, at alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter. Når vi mangler viden omkring, hvordan vi bedst mulig kan understøtte et barn, henvender vi os til PPR. Efterfølgende får forældre og personale råd og vejledning fra bl.a. psykolog, fysioterapeut eller tale-hørekonsulent – alt efter problematikken. Vi er gennem årene blevet bedre til at spotte de børn, der har særligt behov for støtte, pause, hvile eller andre tiltag for at kunne klare en hverdag i børnehaven. Når børnene i vores øjne gør uhensigtsmæssige ting, er vi klar over, at barnet *er i* problemer, fremfor at barnet *har* problemer, og at det er et råb om hjælp fra barnets side. Vi undersøger: Hvilken kontekst er barnet i? Hvad er barnets perspektiv? Hvordan er vores organisering? Når vi sammen med forældre vurderer, at barnet har brug for noget ekstra støtte eller guidning, retter vi også henvendelse til PPR for at søge om en støttepædagogisk indsats. Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø kan være; høreboffer til barnet, deltagelse i små grupper, pauser, sansebearbejdning m.m.

For børn med talemæssige udfordringer, har vi Tale-Sprog-Kommunikationsgrupper (TSK), hvor vi inviterer de berørte forældre til møde, og spørge dem ”hvordan tænker I, at vi kan bygge bro mellem BH/hjem”, så det bliver et fælles ansvar at understøtte barnet. Forældrene kommer med forslag og ideer til, hvordan de som forældre, kan hjælpe deres barn i samarbejde med os.

Vores arbejde med hverdagsrutiner, rammer og struktur gavner alle børn, men i særlig grad skaber det forudsigelighed og tryghed for børn i udsatte positioner.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Brobygning til skole:

Der afholdes et kort info møde i forbindelse med forældremødet i september måned, hvor forældre informeres om Spiregruppeforløb.

I november afholdes der på Valsgård Skole et møde for alle kommende 0. klasses forældre med deltagelse af ledelsen på skolen, 0. klasse lærerne, samt medarbejderrepræsentant fra børnehaverne. Til begge disse møder gives der gode råd til, hvordan forældre kan støtte og hjælpe deres barn, så barnet er godt forberedt på de forandringer, der følger med overgangen fra børnehave til skole.

En gang årligt afholdes der et Brobygningsmøde med repræsentanter fra de børnehaver, der afleverer børn til Valsgård Skole samt ledelse og en 0. klasses repræsentant, med øje for at skabe gode overgange.

I foråret afholdes der et overleveringsmøde mellem det pædagogiske personale fra børnehaven og 0. klasse lærere, og SFO medarbejderlærerne på de modtagende skoler. Til grund for overlevering, laver personale og forældre en beskrivelse af barnets kompetencer i H og H. Der udfærdiges en Sprogvurdering, Dialogprofil samt Overgangsbeskrivelse.

Vi har ønske om en styrket vidensudveksling mellem dagtilbud og skole, og dette er i fokus i den kommende tid.

I de to huse er der spiregruppe for de ældste børn.

I forhold til Wiegaarden kommer vores børn fra et stort opland og skal derfor på mange forskellige skoler, både privat, fri og kommunale skoler. Så vi har ikke nogen naturlig samarbejdspartner. Vi forsøger at cykle med de ældste børn, på besøg til Valsgård skole.

Som noget nyt har vi tilbudt de to skoler (Rosendal og Valsgård), at vi kommer med vores ældste børn og optræder med sang og dans, sammen med 0-klasse. For at lave brobygning.

Myretuen spiregruppeforløb:

Børnene fra alle fire stuer er i Valsgårds Skoles SFO to formiddage om ugen fra januar – juni, året før barnet begynder i skole. Der er bl.a. mulighed for at komme på besøg i 0. klasse og 0. klasse lærerne kommer på besøg i Spiregruppen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Wiegaarden er nabo til Thorsgaard Efterskole. De har en dejlig stor have med shelters og bålplads, som vi frit benytter. De har også både gymnastik- og dramasal, som vi benytter efter nærmere aftale. Når deres elever har opgaver, hvor de skal bruge publikum eller forsøgspersoner stiller vi og børnene os til rådighed. Vores børn lærer at være åbne overfor fremmede i trygge omgivelser og med personalet ved siden af. Efterskolen har også en flok heste som vi nyder at klappe og fodre med gammel brød. Børnene lærer at omgås hestene, fx fodre med flad hånd. Ind i mellem er vi så heldige, at der kommer elever og spørger, om vi vil have trække tur på hestene. Det sidste nye samarbejdstiltag er en flok 10 kl. elever laver eftermiddagsarrangement hos os. Om "det gode liv" – hvor hele familien kan være og lave forskellige lege, i gang sat af eleverne.

Wiegården har et samarbejde med Hobro Alderdomshjem, hvor børnene kommer på besøg og synger og danser. Der er også et samarbejde med en lokal gårdejer.

Myretuen har et samarbejde med borgerforeningen og Valsgård Skole om udvikling af Byskoven.

Der males også f.eks. fastelavnstønder til borgerforeningens fastelavnsfest. Der er samarbejde med gymnastikforeningen, som kommer og henter børn til gymnastiktræning i den nærliggende hal.

De ældste børn går Luciaoptog for dagplejebørnene i legestuen i Valsgård Hallen.

Begge huse bruger den omkringliggende natur til gåture, bistader m.m.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Der bliver i begge huse arbejdet med lyd og lys, samt hvordan huset ser ud fra børnehøjde. Hvordan ser børnehuset ud med kasser, reoler, lamper m.m.? Hvad skal hænges op på væggen, og hvordan skal det se ud? Der arbejdes også med, hvor tingene står, og at det er i børnehøjde, så børnene selv kan tage f.eks. kopper, papir m.m.

Myretuen har i samarbejde med konsulent Tinne Randrup ændret på indretningen. Der er bl.a. ændret i fællesrummet, hvor børnene kommer ind i børnehaven. Eks. er der sat en bagbeklædning på en reol, så barnet ikke bliver mødt af en masse legetøj på en reol, men mødes med et mere rolig synsindtryk.

Der er bevidsthed omkring arbejdsmiljø og børnemiljø i forholdt til f.eks. legetøj, møbler i forhold til lyd, synet og kropsstillinger. Eks. underlag på legobord. I Myretuen er der udfærdiget et skriv i forhold til legetøj der må medbringes til legetøjsdag.

Vi er opmærksomme på, at f.eks. legetøj og bøger, der er gået i stykker, bliver kasseret. Det skal være indbydende i husene. Der er fokus på lyd, så det ikke bliver uudholdeligt at opholde sig i store rum. Der er bevidsthed om rummenes indretning, f.eks. i form af rumdelere, indretning af legeområder m.m. Vi rydder op i legetøjet og så vidt muligt hænger foto uden på kasserne, så det er nemt for børnene at finde, hvad de vil lege med og rydde op igen.

Der er pædagogiske refleksioner omkring, hvordan vi indretter rummene bedst muligt. F.eks. har der i Wiegaarden været en drøftelse af, om der skal være et pudrum, og om det tilgodeser de behov børnegruppen har.

I begge huse udvikles der på udemiljøet på legepladserne. I Wiegården er der ved cykelbanen været flis. Vi oplevede at der blev brugt megen tid på at feje så børnene ikke skred i flisen. Refleksioner over børnemiljøet har gjort at der nu bliver lagt gummimåtter.

Der er lavet legezoner, og der er reflekteret over, hvordan vi skaber læ.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Vi påtager os ansvaret for at skabe en tryk hverdag for barnet i børnehaven. I det pædagogiske arbejde er tryghed, nærvær og omsorg og forudsigelighed udgangspunkt, når vi udvikler barnets alsidige udvikling.

Vi møder barnet med udviklings- og alderssvarende udfordringer, således at det oplever følelsen af at mestre stadig mere. Det er vigtigt, at tage udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone.

Personalet møder barnet på en anerkendende og positiv måde ud fra de otte samspilstemaer i ICDP. Gennem samtale og i leg spejler vi barnets følelser.

Vi kan bruge forskellige hjælpemidler som trin-for-trin, små skuespil, rytme- og sanglege eller litteratur f.eks. "Drengen, der ikke ville sige undskyld", "Leopold er ond." m. flere.

Vi hjælper barnet med at øve sig i at mærke egne grænser og i at respektere andres. Vi guider barnet i at afstemme sin adfærd i forhold til situationen.

Vi bruger rutinepædagogikken ved f.eks. at øve rutiner for af-og påklædning, guide barnet til at holde styr på egne ting i garderoben, samt guide børnene til at vente på tur i samtalen ved at bruge ventetegn (to fingre vent mod barnet der kommer og afbryder).

Vi giver barnet et "kærligt" skub en gang imellem. Barnet slipper stille og roligt den voksne og begynder at lege lidt – kommer tilbage – og bevæger sig længere væk, og barnet ved, at den voksne er der. Vi giver barnet tid og plads til at være sig selv og forsigtig, på den måde udvikles barnets tryghed, som gør at barnet tør give slip.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vi skaber pædagogisk læringsmiljøer, hvor børnene opbygger venskaber, håndtere konflikter og uvenskaber.

Vi har fokus på at børn er i fællesskaber både i hele gruppen og i små grupper. I rutinerne i hverdagen lærer vi børnene at dele, vente på hinanden og hjælpe hinanden, dele den voksnes opmærksomhed. Vi anvender "ventetegn".

Alle børn skal føle sig som en del af fællesskabet, så personalet støtter børn, der har svært ved at blive en del af fællesskabet eller vejlede børnene i f.eks. legesituationer.

Vi laver fysiske læringsrum, hvor der er mulighed for at lege uforstyrret i mindre grupper. Derudover sætter vi rammer for børnenes leg, f.eks. via time-timer. På denne måde kan vi styrke barnets sociale kompetencer. Vi skaber grobund for venskaber. Vi kobler børn sammen, men nogle gange er kemien der ikke, og der kan vi ikke tvinge dem sammen. I disse tilfælde kan vi gå på andre stuer og finde evt. legekammerater.

Vi taler med børnene i konfliktsituationer, så de lærer at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå. Vi arbejder med, at børnene selv får evner til selv at sætte ord på og løse konflikter, herunder kompromiets kunst.

I løbet af dagen har vi aldersopdelte grupper. Her laver vi mere målrettet og dybere gående alderssvarende aktiviteter. Til januar er der Spiregruppeforløb for de ældste børn for hele børnehuset. Formålet er at give børnene mulighed

for at lære hinanden bedre at kende, knytte nye venskaber på tværs af stuerne, og få flere og anderledes udfordringer, end der er i dagligdagen sammen med de yngre kammerater, større frihed og ansvar.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Vi er bevidste om, at sproget er en forudsætning for brugbare løsninger af problemer og konflikter, og at sprog skaber kontakt. Det enkelte barn, skal opleve at have en stemme i fællesskabet og barnet skal føle sig set, forstået og anerkendt.

Vi støtter barnet i at sætte ord og begreber på de oplevelser, vi har i hverdagen. Vi understøtte tilegnelsen af sprogforståelse, ordforråd, udtale og sætningsdannelse i sammenhænge, der er meningsfulde for børn, f.eks. i rutinesituationerne. Det sker f.eks. ved hjælp af rim og remser og sange, turtagning i samtalen, genfortællinger om oplevelser, samt ved at lade børnene tale fremfor at tale for dem. Vi er lyttende og spørgende med anerkendelse, så barnet får udtrykt følelser, tanker, behov osv. Vi øver os i at en samtale består af mindst 5 turtagninger.

Vi fortæller f.eks. på tavle i garderobe, famly eller facebook om dagens oplevelser, og opfordrer forældre til at snakke videre, så børnene også hjemme får mulighed for f.eks. at genfortælling.

Vi hjælper børnene til at indgå i dialoger/samtaler, hvor de skiftes til at være i en tale- og en lytteposition, f.eks. i samlingerne eller ved måltiderne.

I forhold til børn med sproglige udfordringer, laves der, hvis det vurderes nødvendigt, i samarbejde med forældre en henvendelse til PPR med henblik på vejledning og evt. taleundervisning.

Der laves sprogvurderinger, inden barnet bliver 3 år og 4 måneder samt før skolestart. Derudover har vi lokalt TSK-grupper (tale, sprog, kommunikation) i samarbejde med tale- og hørekonsulenten.

I forhold til to-sprogede børn har vi i Trekløveret p.t ikke tilknyttet en Sprog-pædagog, men vi har en aftale om at kunne rette henvendelse til Hobro Nord, hvis der er behov.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi skaber mulighed for at det enkelte barn oplever glæde og forståelse for egen krop – og at det oplever glæde ved at være i bevægelse. Vi understøtter, at børnene er motiverede for bevægelse, og oplever at fysiske aktiviteter er meningsfulde.

Børnene prøver kræfter og gør erfaringer. Børnene præsenteres for fysiske aktiviteter, der har forskellig grad af kompleksitet, og der er mulighed for gentagelse af bevægelserne, så de bliver automatiseret. Både inde og ude er der inspirerende og udfordrende læringsmiljøer.

På legepladsen og i nærmiljøet er der især mulighed for læringsmiljøer til styrkelse af grov motorik såsom rutsje, cykle, gyng, gå, løbe, trille m.m.

Vi udfordrer deres kredsløb, puls, åndedræt samt musklerne, hvorved de bliver fysisk udholdende.

Vi har fokus på ernæring, søvn og hygiejne:

Et barn der ikke får måltider, der dækker det daglige energibehov, kan blive slapt og umotiveret. Hvis et barn har en mindre ernæringsrig madpakke med, drøfter vi på en anerkendende måde evt. ændring af indhold. Den sundhedsfaglige medarbejder i kommunen har lavet en pjece til forældrene med gode råd til madpakken ud fra Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

Søvn er vigtigt, da det giver energi. Når et barn sover, producerer hjernen mere væksthormon, immunapparatet stimuleres, "hjernen rydder op" og har andre signalsubstanser end om dagen. Børn må gerne sove til middag i børnehuse. Der er dialog med forældrene om, hvad barnet har behov for af søvn.

Enten skal børnene have lov til at sove, det de kan, ellers skal de ikke sove til middag.

Børn som har behov, har faste pauser i løbet af dagen.

Gode vaner i håndhygiejne er også med til at styrke sundheden, og vi arbejder konstant på at lave gode rutiner i forhold til hygiejne, f.eks. at hoste og nyse i ærmet. Børnene vasker hænder når de kommer til børnehaven. Anvisninger for almen håndhygiejne følges.

Vi har ekstra fokus på børn med særlige fysiske behov bl.a. som er fysisk handicappet, overvægtigt eller motorisk uøvet. Det kan f.eks. være på cykelbanen eller på tur i bakker.

I forhold til de tre primære sanser: taktil-, vestibulær- og kinæstesisansen, styrker vi barnet, netop hvor det har behov, så en sans i ubalance ikke spænder ben for barnets alsidige udvikling. Hvis et barn har en ubalance i vestibulærsansen, træner vi denne sans eksempelvis ved at gynge. Vi har hængeskøjler og bruger bakkerne, skoven, fjorden m.m. i den daglige praksis. Der er også træer, man kan klatre i. Nogle børn får fodbad til at stimulere taktilsansen.

Der er en bred vifte af aktiviteter til styrkelse af finmotorikken; klippe, klistre, modellere, sy, lege med Lego og andre byggesystemer, perler osv.

Vi har både spontane og planlagte motoriske aktiviteter, eksempelvis action kids, cykelbane, aktivitetsbane eller fodbold. Vi følger ofte barnets initiativ i forhold til de motoriske aktiviteter.

Sang, musik og bevægelse er en daglig del i den pædagogiske praksis.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Vi understøtter børns nysgerrighed, så de får lyst til at være i naturen, og at de bliver motiverede til at få nye oplevelser og erfaringer i- og med naturen.

Læringsrummet finder sted både inde og ude bl.a. ud fra det, vi oplever, og den viden vi får ved at læse om emnet, samt den erfaring børn og personale kan bibringe hinanden.

Vi er meget ud hele året rundt, både i og uden for børnehaven. Vi tager også inde-legetøj med ud, så traditionelle indelege også foregår udenfor. Dette foregår blandt andet ved legestationer, og legepladsen inddeles i zoner. Vi går bl.a. ned til Bækken, fjorden og Byskoven. Det giver anledning til at snakke om årstider, påklædning, hvad man må spise i naturen m.m.

Det ene børnehus har Friluftsrådets grønne flag. Der ansøges årligt for at bibeholde flaget. Der laves handleplan og dokumentation.

Når børnene leger i naturen, udfordres de både kropsligt og mentalt. Børnene får førstehånds erfaring med naturen, og vi arbejder med børnenes nysgerrighed og undren. På denne måde udfordres og udvikles børnenes forhold til natur og udeliv. Konkret går vi på bare fødder, på sten og bjælker, vi bruger forstørrelsesglas, terrarier og laver bål.

Vi arbejder med science ved at understøtte forsøg, forklaringer og udfordringer i forhold til børnenes nysgerrighed og undren. Eks. Blande farver og snakke primær og komplementærfarver.

Vi griber de bolde, børnene selv kaster. Vi undersøger vand, regnbuer, rævens gange, hvad der sker, når kviste brænder.

At tage vare på naturen, er en vigtig ting at lære børnene. Vi sorterer affald i hverdagen og deltager i den årlige affaldsindsamling. På gåture samler vi også affald.

Vi bruger naturen til at arbejde med de øvrige læreplanstemaer. F.eks. kan lege i naturen støtte arbejdet med motorik, sprog og fællesskab.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Børnene har adgang til forskellige materialer og redskaber, der kan give oplevelser og bidrage til skabende aktivitet. Børnene udtrykker sin fantasiverden gennem at lege, tegne, male, modellere, være på træværksted, digte m.m. Vi udstiller børnenes kunst.

Fantasi findes i mange legeformer. På stuerne er der klæd-ud-tøj, dukker til diverse eventyr eksempelvis Bukkebruse, LEGO figurer, Playmobil m.m. Børnene har mulighed for at leve sig ind i andre roller og får leget forskellige oplevelser ud.

Dialogisk læsning er en vigtig kulturel inspirationskilde. Barnet bliver her præsenteret for forskellige emner. Højtlesning foregår i både små og store grupper.

Vi arbejder både med kultur i- og udenfor husene. Vi tager f.eks. ud og sejler med Svanen, til AMBU-fest, går luciaoptog, tager til børnekulturugen. Disse kulturelle oplevelser understøtter ofte fællesskabet.

Børnene oplever værdier gennem traditioner. Vi videregiver nogle gode danske traditioner som f.eks. jul, fastelavn, påske. Traditioner kan også være vores arrangementer for børn, forældre og personale f.eks. fastelavnsfesten og børnehavens fødselsdag.

Vi har også tilført børnehaven nye traditioner, som vi gerne vil, der er tid og ressourcer til. F.eks. børnejulefrokost - juleafslutning - arbejdsfredag - hjertefest, afskedsfest for de kommende 0. klassebørn - bedsteforældre uge, reunion.

Vi arbejder med æstetik i børnehusene ved at kigge på indretningen set med børneøjne. Eks. hænger vi børnenes tegninger op på en stor opslagstavle. Når de hænger på et område, giver det ro for det sensitive barn som rammes på synsstimuli. Vi har plakater i børnehøjde.

Æstetik handler også om, at vi alle hjælpes til med at rydde op i garderoben og på legepladsen, eller at vi plukker en flot buket blomster på gåturen.

Wiegården er certificeret Sangbørnehave, og Myretuen har hvert år en fra Kulturskolen ude til mellemgruppen og har et sang- og musik forløb.

I Myretuen er de gamle lysstofrør skiftet ud med mere behageligt lys, der ikke flimre og samtidig er mere økonomiske.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Der reflekteres over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen udvikler og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø, samt understøtte, at personalet udvikler en faglig selvkritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af pædagogisk praksis. Vi arbejder med at skubbe til hinandens forforståelser.

Vi sætter mål for vores aktiviteter, f.eks. på stuemøder, men vi følger også ofte børnenes spor, og det gør, at aktiviteterne ikke nødvendigvis bliver som forventet. Der evalueres også på stuemøder bl.a. på rutiner i hverdagen, aktiviteter samt stuens børnegruppe. Endvidere evalueres der på personalemøder over fælles arrangementer og pædagogik. I alle evalueringer skal børnenes perspektiv inddrages.

Evalueringen kan laves i forskellige redskaber, f.eks. SMTTE eller SER. Vi anvender også Relationscirklen, hvor der er fokus på det enkelte barn.

Vi bruger sætningerne: *"Hvad får barnet ud af det?"* og *"Hvor ved vi det fra?"*

Evalueringer har f.eks. ført til, at der er ændret i måden, der afholdes fastelavn og julearrangementer samt daglig praksis i garderoben og spisesituationen.

Vi har fokus på fælles vision og mindre fokus på selvevaluering. Det betyder, at vi arbejder på at spørge nysgerrigt ind til andres praksis samt bede andre personaler om hjælp. Vi arbejder på, at blive bedre til at skrive rutiner ned, så andre personaler kan overtage en praksis fra en anden. Dette gøres for at gøre det forudsigeligt for børnene og få den tavse viden frem.

Vi dokumenterer det pædagogiske arbejde ved f.eks. at tage billeder til facebook/famly eller hænge op i børnehuset.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?